

ΤΡΙΑΝΤ. Δ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΡΓΥΡΟΥ

Συμπληρώθηκαν τριάντα χρόνια ἀπ' τὸ θάνατο τοῦ Ἀθανασίου Ἀργυροῦ, πὸν ἦταν ὁ ἔμπνευστὴς κι ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα (1903 — 1908), σοφὸς ἐπιστήμων, βαθυστόχαστος καὶ γλαφυρὸς συγγραφέας¹ καὶ δημοσιογράφος, λευκὸς καὶ μαχητικὸς πολιτικός.

Ὅλη του ἡ ζωὴ ὑπῆρξε μιὰ συνεχῆς προσφορὰ στὴν Πατρίδα. Λαμπερὸ ἀστέρι ἢ πνευματικὴ του ἀκτινοβολία. Παροιμιώδης ἢ τιμιότητά του. Ἦταν, ὅπως τονίζει ὁ ἀκαδημαϊκὸς καὶ πρῶην πρωθυπουργὸς Παναγιώτης Κανελλόπουλος, «στρατιώτης τῆς Ἀρετῆς»².

Στὸ ἀνέκδοτο βιβλίον μου «Ἀθανάσιος Ἀργυρὸς—Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον του», πὸν τὸ συμπληρῶνω ἀκόμα, ὁμιλῶ μὲ πολλὰ λεπτομέρειες γιὰ τὴν ὅλη ζωὴ καὶ τὴν πολὺπλευρὴ δράση τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ὁραματιστῆ καὶ Ἀγωνιστῆ. Εἶναι μιὰ πλήρης βιογραφία. Ἐδῶ θ' ἀναφέρω μονάχα μιὰ χαρακτηρισμένη περιπέτεια ἀπ' τὴν αἰσθηματικὴν του ζωὴν, πὸν εἶναι ἀγνωστὴ. Τὴ διηγῆθηκε ὁ ἴδιος στὸν γράφοντα βιογράφο του.

* *

Ὁ Ἀθανάσιος Ἀργυρὸς δὲν εἶχε παντρευτεῖ ποτέ. Οἱ πολλὰς πάντα πνευματικὲς καὶ πολιτικὲς του ἀσχολίαι δὲν ἐπέτρεψαν τὴ μόνιμη εἴσοδο τῆς Ἀφροδίτης στὴν καρδιά του. Στὰ νεανικά του χρόνια, ὅταν γιὰ δυὸ - τρία χρόνια ἦταν δάσκαλος στὰ γειτονικά χωριά τῆς γενέτειράς του Νιγρίτας, εἶχε δυὸ πλατωνικά αἰσθήματα, πὸν ἔσβυσαν σύντομα.

Κάποτε πῆρε, ξαφνικά, τὴν ἀπόφαση νὰ μπεῖ στὸ χορὸ τοῦ Ἡσαΐα, μὲ συνθῆκες συγκινητικὰς. Δὲν εἶχε χτυπηθεῖ ἀπ' τὰ βέλη τοῦ Ἑρωτα. Ἡ ψυχὴ του εἶχε λυπηθεῖ μιὰ Ἑλληνοπούλα τῆς Αἰγύπτου, πὸν ἦταν τρελλὰ ἔρωτευμένη μαζί του.

Ἦταν τότε—προτοῦ πάγει στὴν Ἀμερικὴ—διπλωματικὸς ὑπάλληλος στὴν Ἑλληνικὴ Πρεσβεία τοῦ Καίρου. Ἐκεῖ εἶχε δυὸ καλοὺς φίλους ὁμογενεῖς. Ἐκαμνε τακτικὰ μαζί τους συντροφιά. Οἱ φίλοι του ἔπαιρναν μαζί καὶ τὶς κοπέλλες τους. Δυὸ εὐγενικὲς Ἑλληνίδες. Τοῦτες εἶχαν μιὰ ἄλλη ἀδελφικὴ φίλη, πὸν θαύμαζε τὸν Ἀργυρὸ γιὰ τὸ σπινθηροβόλον πνεῦμα, γιὰ τὴν λεβέντικη κορμοστασιά του, γιὰ τὴν ἀπλότητα καὶ τὴ μετριοφροσύνη του.

1. Εἶναι καὶ ὁ πρῶτος συγγραφέας τῆς «Ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν», ἔκδοσις Ἰ. Σαλίβερου, Ἀθῆναι 1901.

2. Βλέπε Τριαντ. Δ. Θεοδωρίδη «Ἀθανάσιος Ἀργυρὸς, εἰς μνήμην», σελ. 15.

Ὁ θαυμασμός της δὲν ἄργησε νὰ μεταβληθεῖ σὲ φλογερὸ ἔρωτα. Παρακαλοῦσε τὶς δυὸ αὐτὲς φίλες της νὰ τὴν παίρνουν μαζί τους, ὅταν πήγαιναν μὲ τοὺς φίλους τους, γιὰ νὰ ἴναι κοντὰ στὸ ἴνδαλμά της, νὰ εἶναι ἢ ντάμα τοῦ Ἀργυροῦ, ποὺ ἦταν πάντα μόνος.

Μὰ ἐκεῖνος δὲν ἤθελε, ὅσο συμπαθητικὴ καὶ πρόσχαρη κι ἂν τὴν εὗρισκε. Οὔτε τὰ πλούτη της τοῦ ἔκαμαν ἐντύπωση. Ἀγάπη γι' αὐτὸν ἦταν μόνον οἱ μελέτες του καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίδα.

Ἡ ἔρωτευμένη κοπέλλα θλιβότανε βαθεῖα γιὰ τὴν μὴ ἀνταπόκριση στὸ ἀγνό της αἶσθημα. Ἄρχισε νὰ μαραζώνει. Εἰς μάτην οἱ δυὸ φίλες της ἰκέτευαν, μαζί μὲ τοὺς καβαλλιέρους τους, τὸν Ἀργυρὸ νὰ ἐπιτρέψει νὰ τὴν πάρουν μαζί τους. Ὁ Ἀργυρὸς ἐπέμενε νὰναι μόνος. Ἦταν βράχος!...

Λίγο ἀργότερα ἡ ἀπαρηγόρητη ἀρρώστησε ἀπ' τὸν καημὸ της. Σὰν τῷμαθε ὁ Μακεδόνας διπλωμάτης, συγκινήθηκε. Παίρνει ἀμέσως μιὰ μεγάλη ἀπόφαση. Φορεῖ τὸ καλὸ του κοστουμι καὶ τ' ἄσπρα του γάντια. Τραβᾷ κατ' εὐθείαν στὸ σπίτι τῆς τραυματισμένης κόρης. Εἶναι ἀποφασισμένος νὰ τὴ ζητήσῃ ἀπ' τοὺς γονεῖς της σὲ γάμο!

Μὰ εἶναι πιά ἀργά! Οἱ γονεῖς γιὰ νὰ σώσουν τὴ θυγατέρα τους ἀπ' τὸν ξηρωτικὸ της μαρασμό, τὴν πῆγαν σὲ μιὰ εὐρωπαϊκὴ ἐξοχή, χωρὶς ν' ἀφήσουν σὲ κανένα τὴ διεύθυνση.

Ὁ Ἀργυρὸς, φαίνεται, «ἐκαλεῖτο» ν' ἀφιερῶσει τὸν ἑαυτό του μόνον στὴν Πατρίδα.

*
* *

Μιὰ μονάχα γυναῖκα μπῆκε στὴ ζωὴ τοῦ Ἀθανασίου Ἀργυροῦ. Μιὰ γόησσα τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, ποὺ τὴ γνώρισε στὶς Σέρρες. Σύζυγος καπνέμπορου καὶ βουλευτῆ. Λίγο ἀργότερα, στὴν Ἀθήνα, συνδέθηκε στενά μαζί της. Ἡ γυναῖκα αὐτή, ποὺ ἔλαμπε μὲ τὴν ἀπαράμιλλη ὁμορφιά της καὶ τὸ πνεῦμα της, ἀκόμη ζεῖ. Εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς ἀρχόντισσες τῶν Ἀθηνῶν καὶ μένει τώρα στὴν Κηφισσιά. Ἀπόκληρη πιά τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἀλλὰ πάντα ἀφοσιωμένη στὸ μεγάλο φιλανθρωπικὸ της ἔργο. Τὴν ἐκτιμοῦσε καὶ ὁ πρωθυπουργὸς Δημήτριος Γούναρης. Ἡ καλλονὴ της εἶχε κάμει ἐντύπωση καὶ σ' αὐτὸν τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνο. Σὰν τέλειωνε ὁ βασιλεὺς τὶς ὑπογραφές του στὰ Βασιλικά Διατάγματα, ποὺ τοῦ ἔφερνε ὁ Ἀθανάσιος Ἀργυρὸς, ὡς Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας (1920—1922), τοῦ ἔλεγε :

—Νὰ διαβιβάσετε, παρακαλῶ, τοὺς χαιρετισμούς μου στὴν κ. Μ.

Μαρούσι, Δεκέμβρης 1975

ΤΡΙΑΝΤ. Δ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ